

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2009

FEBRER

Seminari Permanent

"A ver quem passa". O Rossio. Procés social i dinàmiques interactives al centre de Lisboa.

A càrrec de Daniel Malet

Organitza: Grup de Treball Etnografia dels Espais Públics (ICA)

Data: 26 de febrer de 2009

Lloc: Seminari d'Antropologia, Facultat de Geografia i Història, Universitat de Barcelona.

MARÇ

Converses d'Antropologia de la Música 2009

Los ritmos afro-venezolanos en la música urbana en Venezuela

El llegat musical dels esclaus negres en la cultura veneçolana ha deixat una rica varietat de ritmes i d'instruments musicals d'origen africà que vénen sent part de la identitat cultural del país. Aquesta conferència oferí una panoràmica general dels diferents ritmes afro-veneçolans que conformen el folklore de Veneçuela de la mà d'un prestigiós especialista, el percussionista Miguel Hernández

Organitza: Ciudad sonora, en col·laboració amb l'ICA i el Dep. d'Arqueologia i Antropologia (IMF-CSIC)

Data: 3 de març de 2009

Lloc: Institució Milà i Fontanals-CSIC

ABRIL

Iconoclasme i antropologia a l'Àfrica occidental

Taula rodona a propòsit del llibre ***The Politics of Religious Change on the Upper Guinea Coast: Iconoclasm done and undone*** (Edinburgh University Press for the International African Institute, 2009) de Ramon Sarró.

Basat en una recerca iniciada el 1992 i que inclogué varis anys de treball de camp i de recerca als arxius de Guinea (Conakry) y de França, el llibre de Ramon Sarró ofereix una anàlisi d'una revolta religiosa iniciada per un predicador musulmà a finals de

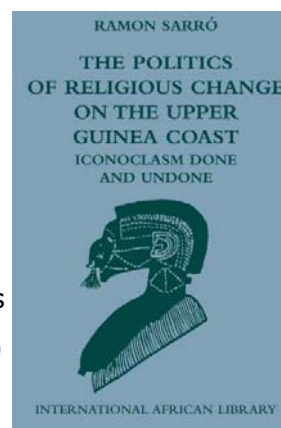
l'època colonial francesa entre els baga, un grup conegut aleshores per la tenacitat amb què mantenien la cosmologia i iniciacions tradicionals.

Amb la participació d'Estela Ocampo, Presidenta de l'IUC, Verena Stolke, Presidenta de l'ICA, Joan Bestard, Professor d'antropologia de la UB i Ramon Sarró, Investigador de l'Institut de Ciències Socials de Lisboa i professor associat d'antropologia a la UPF.

Organitza: Institut Universitari de Cultura i Institut Català d'Antropologia

Data: 15 d'abril de 2009

Lloc: Sala Albert Calsamigilia de la Universitat Pompeu Fabra

Converses d'Antropologia de la Música 2009

La latinidad vista desde una costa Mediterránea: desde el enraizamiento de la "cubanía" musical hasta el injerto rumbero

A càrrec de Mingu B. Formentor, crític musical

Organitza: Ciudad sonora, en col·laboració amb l'ICA i el Dpt. d'Arqueologia i Antropologia (IMF-CSIC)

Data: 24 d'abril de 2009

Lloc: CSIC. C/Egipcíaques, núm. 15, Barcelona

Gaudir de la creativitat, art per a principiants

A càrrec de la investigadora polonesa Dominika Dittwald, antropòloga i artista, membre de l'equip de recerca del Grup d'Experimentació Creativa i Anàlisi

Antropològica de l'Art – ICA.

Organitza: Grup d'Experimentació Creativa i Anàlisi Antropològica

Data: 24 d'abril de 2009

Lloc: RAI, C/Carders 12, Barcelona

II Col·loqui Antropologia dels carrers. L'espai públic com a patrimoni - Recerques IPEC

En aquest col·loqui es van presentar recerques dutes a terme dins el marc de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya.

Organitza: Grup de treball Etnografia dels espais públics

Data: 29 i 30 d'abril de 2009

Lloc : Universitat de Barcelona, Campus del Raval
Montalegre, 6, Barcelona

MAIG

Xerrada-Col·loqui "Apropiaciones, miradas y creación desde la periferia urbana. Una experiencia artístico-pedagógica con jóvenes y mujeres en contextos críticos de la ciudad de Montevideo."

A càrrec de Martha Castillo (Arquitecta i artista plàstica que en els últims anys ha treballat com a tallerista per a la Intendencia Municipal de Montevideo, per a la Colonia Berro i el Museo Gurvich.)

Organitza: Seminario "Sociologías Iberoamericanas" i Grup de treball i recerca en Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI), de l'Institut Català d'Antropologia (ICA).

Data: 18 de maig de 2009

Lloc: Seminari B de la Facultat de CCPP i Sociologia (UAB)

Tràgica, roja i gloriosa. Una setmana de 1909. Converses 2009

Cicle de conferències amb motiu del centenari de la Setmana Tràgica.

Els fets de juliol de 1909, les seves causes, el seu desenvolupament i les conseqüències, configuren un conjunt d'esdeveniments que van deixar al seu pas una estela de confusió, punts foscos i preguntes que, al llarg del temps, han

suscitat les més diverses interpretacions per part dels estudiosos. Aquestes converses van reunir la veu d'historiadors, antropòlegs, geògrafs, sociòlegs i arquitectes que han investigat sobre el tema.

Organitza: Institut de Cultura de Barcelona

Coordinació: Observatori de la Vida Quotidiana i Institut Català d'Antropologia

Dates: del 21 de maig al 30 de juny de 2009

Lloc: Palau de la Virreina. Espai 4(4a planta), La Rambla, 99

JUNY

Tallers II Jornades Fotografia i alteritats

Primer taller complementari on es van presentar detalladament els objectius i desenvolupament per a la preparació de les segones jornades sobre fotografia i alteritats.

Organitza: Grups de treball en Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI) de l'Institut Català d'Antropologia i Associació Cultural Contraplano – LAD

Data: 25 de juny de 2009

Lloc: CERC (Pati Maning), c/Montalegre, núm. 6, Barcelona.

Simposi Internacional ¿Naturalesa o cultura? Un debat necessari

"L'única cosa sensata que es pot afirmar sobre la naturalesa humana és que 'en' aquesta mateixa naturalesa hi rau la capacitat de construir la seva pròpia història."

R.C. Lewontin, S. Rose y I.J. Kamin.
(Not in our genes. Biology, Ideology and Human Nature, 1967).

L'objectiu d'aquest simposi va ser contribuir a una conversa científica ineludible entorn de les relacions i les representacions històriques i contemporànies entre la vida en societat i els seus entorns naturals, aplegant-hi antropòlogues i antropòlegs amb científiques de la vida.

Organitza: Institut Català d'Antropologia, amb el suport de la Generalitat de Catalunya i la col·laboració de CaixaForum, Centre Social i Cultural de l'Obra Social "la Caixa".

Dates: 25, 26 i 27 de juny de 2009

Lloc: CaixaForum. Centre Social i Cultural de l'Obra Social "la Caixa"

Av. Marquès de Comillas, 6-8, Barcelona.

JULIOL

Tallers II Jornades Fotografia i alteritats

Segon taller complementari de les jornades on es van treballar i discutir els capítols "Si cada vez..." i "Historias" del llibre de John Berger i Jean Mohr, *Otra manera de contar*, Ed. Gustavo Gili, Barcelona.

Organitza: Grups de treball en Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI) de l'Institut Català d'Antropologia i Associació Cultural Contraplano – LAD

Data: 8 de juliol de 2009

Lloc: La Valentina, Plaça Regomir, nº 2, Barcelona.

Taller de comunicació creativa

Dirigit per Dominika Dittwald, dibuixant i antropòloga i per Alex De Luca, publicista i fotògraf.

A través de diverses activitats artístiques, vam descobrir com podem canalitzar una cosa que ja existeix en nosaltres, com ho són l'expressió i la creativitat, a fi de fer més fàcil, productiu i divertit, el bell art de comunicar-nos amb els altres.

Organitza: Grup d'Anàlisi Antropològic de l'Art i Experimentació Creativa

Data: 10 de juliol de 2009

Lloc: RAI, carrer Carders 12, Barcelona.

SETEMBRE

Tallers II Jornades Fotografia i alteritats

Tercer taller complementari de les jornades. En aquesta ocasió els/les participants van exposar els seus projectes relacionats amb la temàtica de les jornades.

Organitza: Grups de treball en Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI) de l'Institut Català d'Antropologia i Associació Cultural Contraplano – LAD

Data: 2 de setembre de 2009

Lloc: La Reina de Àfrica, carrer Bolívar 10, Barcelona.

OCTUBRE

Tallers II Jornades Fotografia i alteritats

Quart taller complementari de les jornades. El cineasta Ulrich Fisher va presentar el seu projecte Walking the edit.

Organitza: Grups de treball en Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI) de l'Institut Català d'Antropologia i Associació Cultural Contraplano – LAD

Data: 7 d'octubre de 2009

Lloc: CERC, carrer Montalegre 7, Barcelona.

Festival Lilliput. Intim Quiosc. Per a la revitalització artística d'un patrimoni cultural.

El Festival Lilliput busca revitalitzar el patrimoni cultural històric tan específic de Barcelona que constitueixen aquells negocis més domèstics.

Directora del festival: Patricia Ciriani

Coordinació científic: Manuel Delgado

Organitza: Institut Català d'Antropologia, amb el suport de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona

Data: del 15 al 25 d'octubre de 2009

Lloc: diversos espais de Barcelona

Cicle Dossier Artista/Artesà. Taller de debat antropològic

Taller de debat dirigit especialment per als/les antropòlegs/es interessats/des a conèixer en profunditat i investigar sobre temes de creativitat, art i artesanía, per entendre des de l'arrel totes les qüestions al voltant de la creació d'una obra d'art, el seu significat, com es concep, com es gesta i com neix .

Organitza: Grup d'Anàlisi Antropològic de l'Art i Experimentació Creativa

Direcció del projecte: Jesús Pérez Pallisé

Dossier d'anàlisi: Un projecte de disseny etnogràfic. La resignificació d'un símbol Precolombí.

Artista/artesana: Martha Gomez / dissenyadora industrial / dissenyadora de joies / Colòmbia

Data: 19 d'octubre de 2009

Lloc: CERC, carrer Montalegre 7, Barcelona.

L'antropologia en moviment. Acte Inaugural de l'Institut Català d'Antropologia, curs 2009-2010

Taula rodona on es va parlar del passat, el present i el futur de l'antropologia i on es va fer un recorregut per la història de l'ICA, des de la seva creació fins a l'actualitat.

Hi van participar:

Verena Stolcke, catedràtica d'antropologia de la UAB i presidenta de l'ICA

Jesús Contreras, catedràtic d'antropologia de la UB i soci fundador de l'ICA

Edurne Bagué, estudiant d'antropologia de la UB i sòcia de l'ICA

Organitza: Institut Català d'Antropologia

Data: 21 d'octubre de 2009

Lloc: Aula 308, 3er pis Campus Raval, Universitat de Barcelona.

Tallers II Jornades Fotografia i alteritats

Sisé taller complementari de les jornades. En aquesta sessió es va treballar el text de John Berger i Jean Mohr *El séptimo hombre*.

Organitza: Grups de treball en Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI) de l'Institut Català d'Antropologia i Associació Cultural Contraplano – LAD

Data: 26 d'octubre de 2009

Lloc: CERC, carrer Montalegre 7, Barcelona.

Seminari Permanent

Celebraciones para los santos. Espacios utópicos juveniles en El Cairo

A càrrec de José Sánchez García

Organitza: Grup de Treball Etnografia dels Espais Públics (ICA) GRECS - Grup de Recerca en Exclusió i Control Socials (UB)

Data: 29 d'octubre de 2009

Lloc: Laboratori d'Antropologia. Facultat de Geografia i Història, Universitat de Barcelona

NOVEMBRE

Tallers II Jornades Fotografia i alteritats

Seté taller complementari de les jornades. En aquesta sessió es van treballar parts del llibre *Ver i mirar* de John Berger

Organitza: Grups de treball en Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI) de l'Institut Català d'Antropologia i Associació Cultural Contraplano – LAD

Data: 9 de novembre de 2009

Lloc: CERC, carrer Montalegre 7, Barcelona.

Tallers II Jornades Fotografia i alteritats

Darrer taller complementari de les jornades. En aquesta sessió es van treballar l'article de François Laplantine (2007) "Penser en images" *Ethnologie française* així com el text de Hugo José Suárez (2008) "La fotografía como fuente de sentidos" *Cuaderno de Ciencias sociales (Costa Rica)* nº150.

Organitza: Grups de treball en Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI) de l'Institut Català d'Antropologia i Associació Cultural Contraplano – LAD

Data: 24 de novembre de 2009

Lloc: CERC, carrer Montalegre 7, Barcelona.

Presentació del monogràfic especial de QuAderns de l'ICA "Lévi-Strauss 2008/100"

Taula rodona amb les intervencions de:

Verena Stolcke

Presidenta de l'ICA

Montserrat Ventura

Professora Departament d'Antropologia Social i Cultural,
UAB

Alexandre Surrallés

Investigador Laboratoire d'Anthropologie Sociale
(CNRS/Collège de France), Paris

Manuel Delgado

Professor Departament d'Antropologia Cultural i Història d'Amèrica i Àfrica, UB

Organitza: ICA

Data: 25 de novembre de 2009

Lloc: Sala Prat de la Riba IEC, carrer del Carme 47, Barcelona

DESEMBRE

II Jornades Fotografia i alteritats

L'objectiu d'aquestes jornades és reflexionar col·lectivament sobre les pràctiques i usos de la fotografia i de les estretes i complexes relacions que aquesta té amb la percepció de l'alteritat.

Organitza: Grups de treball en Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI) de l'Institut Català d'Antropologia i Associació Cultural Contraplano – LAD

Data: 11 i 12 de desembre de 2009

Lloc: CERC, carrer Montalegre 7, Barcelona.

CICLES

• Cicle Escopofilia

Mostra de retalls de pel·lícules coordinada per l'antropòleg Manuel Delgado, amb la col·laboració del grup de treball "Etnografia dels espais públics" de l'ICA.

Data: 1er dijous de mes.

Lloc: La Reina de Africa, c/Bolívar, 10.

• Cicle Antropofilia

Mostra de documentals coordinada pel grup de treball Contraplano, Laboratori d'Acció Documental de l'ICA i l'Associació Antropologies de la Universitat de Barcelona

Data: 3er dijous de mes

Lloc: La Reina de Africa, c/Bolívar, 10, Barcelona

RECERQUES

Les pràctiques musicals entre els gitanos catalans: rumbes, garrotins, tanguillos i més enllà.

Subvenció rebuda per l'ICA dins del programa de recerca i anàlisi etnològica per desenvolupar l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana.

Any 2007-2009

Els gitanos catalans i les seves músiques han estat camps poc abordats des de les ciències socials i humanes, la qual cosa converteix aquesta recerca en una oportunitat per fer una aportació qualitativa i sense precedents a la comprensió d'aquests fenòmens. En última instància, es persegueix donar a conèixer una realitat social, gitana i catalana alhora, que forma part el patrimoni etnològic de Catalunya, malgrat haver estat sovint relegada a posicions subalternes.

Pilots republicans. Edició i difusió d'un documental sobre l'Aviació Republicana a Barcelona

Subvenció atorgada per la Generalitat de Catalunya, Departament de Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya, dins del Programa de Recuperació de la Memòria Històrica.

Any 2009

Aquest projecte consisteix en la realització, edició i difusió d'un documental sobre l'Associació d'Aviadors Republicans de Barcelona, ADAR.

PREMIS

Premi Ferran Salsas i Roig 2009

"Salut mental i comunitat". Premi a una investigació relativa a les dinàmiques de funcionament de l'experiència de Ràdio Nikosia realitzada per coordinadors de Nikosia amb la col.laboració de l'Institut Català d'Antropologia i redactors de l'emissora. (2009)

Otorgat per l'ajuntament de Rubí i la Generalitat de Catalunya.

GRUPS DE TREBALL 2009

Antropologia de la bogeria

Antropologia del cos

Antropologia sonora

Ciutadanes. Antropologia històrica de les identitats polítiques en l'estat modern

Contraplano - Laboratori d'Acció Documental

Etnografia dels Espais Públics

Grup de Recerca sobre l'Islam de la Diàspora (GRID)

Grup d'Experimentació Creativa i Anàlisi Antropològica

Religió, Ritual i Poder

Socioantropologia dels Processos Identitaris (ERAPI)

Turiscopia